

شیوه نامه اجرایی

دستورالعمل انجام معاینات سلامت شغلی

معاونت بهداشت

مرکز سلامت محیط و کار

شیوه نامه اجرایی دستورالعمل انجام معاینات سلامت شغلی

تدوین:

مرکز سلامت محیط و کار

تصویب:

جناب آقای دکتر علیرضا رئیسی، معاون بهداشت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

سال تدوین: ۱۳۹۸

شماره سند: ۱۸۰۳۹۲۴۰

بسمه تعالی

به استناد ماده ۲۱ دستورالعمل معاینات سلامت شغلی مصوب سال ۱۳۹۷، ابلاغی طی نامه شماره ۳۰۰/۵۳۱۲ مورخ ۹۷/۴/۶، و اعلام ضرورت اجرای مفاد آن توسط مقام محترم وزارت طی نامه شماره ۱۰۰/۸۳۰ مورخ ۹۷/۷/۱۰، بدین وسیله شیوه نامه اجرایی دستورالعمل مذکور جهت اجرا، ابلاغ می گردد.

فصل اول: صدور مجوز و حدود فعالیت

ماده ۱- شرایط صدور مجوز معاینات سلامت شغلی در قالب مطب

۱-۱- اعلام فراخوان

اعلام فراخوان توسط معاونت های بهداشت دانشگاه/دانشکده های علوم پزشکی در صورت نیاز با لحاظ مجموع ظرفیت مجاز منطقه صورت می پذیرد. معاونت های بهداشت دانشگاه/دانشکده ها می توانند در صورت نیاز، دو بار در سال (به فاصله ۶ ماه)، برای تکمیل پزشکان مورد نیاز خود برای سال آتی از طریق فراخوان عمومی به مدت هفت روز کاری دعوت به همکاری نمایند.

تبصره ۱- مطابق با تبصره ۲ بند ۱-۶ دستورالعمل انجام معاینات سلامت شغلی، مجوز انجام معاینات سلامت شغلی برای مطب صرفاً در صورت نیاز منطقه صادر خواهد شد. لذا می بایست نیاز سنجی انجام شده به همراه مستندات مرتبط، به مرکز سلامت محیط و کار اطلاع رسانی گردد.

تبصره ۲- به استناد تبصره ۳ بند ۱-۶- دستورالعمل انجام معاینات سلامت شغلی، در صورت وجود درخواست های پزشک متخصص طب کار و پزشک عمومی در یک محدوده دانشگاهی، صرف نظر از امتیازبندی، اولویت صدور مجوز با متخصص طب کار می باشد.

تبصره ۳- لازمه شرکت پزشک عمومی در فراخوان، داشتن امتیاز بازآموزی مدون طب کار (طبق سرفصل های تعیین شده مدون ۱ تا ۵ و به صورت غیر تکراری) در ۲ سال اخیر می باشد.

تبصره ۴- پس از پایان مهلت شرکت در فراخوان، معاونت بهداشت می بایست نسبت به محاسبه امتیاز پزشکان متقاضی طبق فرمول های زیر اقدام نمایند:

۱-۲- امتیاز پزشک متخصص طب کار متقاضی

تعداد سال های کار به عنوان پزشک عمومی (حداکثر ۵ امتیاز) + تعداد سال های کار به عنوان پزشک عمومی دارای مجوز معاینات سلامت شغلی اعم از مجوز معاینات در قالب مطب یا واحد کاری (حداکثر ۵ امتیاز) + تعداد سالهای کار به عنوان متخصص طب کار (حداکثر ۷ امتیاز، به ازای هر سال یک امتیاز) + داشتن دانشنامه (بورد) تخصصی طب کار (۵ امتیاز)

۱-۳- امتیاز پزشک عمومی متقاضی

تعداد سال های کار به عنوان پزشک عمومی (حداکثر ۵ امتیاز) + تعداد سال های کار به عنوان پزشک دارای مجوز معاینات سلامت شغلی اعم از مجوز معاینات در قالب مطب یا واحد کاری (حداکثر ۱۰ امتیاز) + تعداد دوره های گذرانده بازآموزی مدون طب کار (مدون ۱ تا ۵ و به صورت غیر تکراری) (حداکثر ۳ امتیاز)

تبصره ۵- در فرمول های فوق تعداد سال های کار به عنوان پزشک عمومی معادل تعداد سال های گذشته از زمان فارغ التحصیلی و به ازای هر سال ۰/۵ امتیاز می باشد. همچنین تعداد سال های کار به عنوان پزشک دارای مجوز معاینات سلامت شغلی به ازای هر سال ۱ امتیاز می باشد.

تبصره ۶- تعداد سال های کار به عنوان پزشک متخصص طب کار به ازای هر سال ۱ امتیاز می باشد.
تبصره ۷- منظور از دوره بازآموزی، گذراندن دوره بازآموزی مدون طب کار (طب کار ۱ تا ۵) طبق سرفصل های دوره و به صورت غیر تکراری می باشد و به ازای هر دوره بازآموزی مدون، ۱ امتیاز محاسبه می گردد.
تبصره ۸- انتخاب پزشکان مورد نیاز به ترتیب اولویت از افراد دارای بیشترین امتیاز و با رعایت تبصره ۲ بند ۱-۱ این شیوه نامه صورت می گیرد.

ماده ۲- دریافت مجوز معاینات سلامت شغلی در قالب مطب

۱-۲- مدارک مورد نیاز جهت صدور مجوز

- تصویر شناسنامه، کارت ملی
  - تصویر گواهینامه یا دانشنامه فراغت از تحصیل (در مقطع تخصص طب کار برای پزشکان متخصص طب کار و در مقطع عمومی برای پزشکان عمومی)
  - دو قطعه عکس ۳*۴
  - تصویر پروانه مطب برای شهر مورد تقاضا
  - گواهی عدم سوء پیشینه کیفری
  - گواهی تأسیس مطب از واحد نظارت بر درمان معاونت درمان دانشگاه مربوطه
  - تکمیل فرم درخواست مجوز توسط پزشک متخصص متقاضی (پیوست ۱) و پزشک عمومی متقاضی (پیوست ۲)
  - گواهی عدم فعالیت پزشک عمومی به عنوان مسئول فنی در سایر بیمارستان ها، مراکز یا درمانگاه ها در شیفت صبح، عصر و شب (حتی به صورت غیرهمزمان) از واحد نظارت بر درمان معاونت درمان دانشگاه مربوطه (مانند DIC، MMT یا هر فعالیتی که نیاز به صدور پروانه از معاونت درمان دانشگاه را داشته باشد). در شهر تهران این گواهی عدم فعالیت می بایست از معاونت درمان هر سه دانشگاه اخذ گردد.
  - تصویر گواهی بازآموزی دوره مدون طب کار در ۲ سال اخیر صرفاً برای پزشک عمومی (طبق سرفصل های تعیین شده و به صورت غیر تکراری) ثبت شده در سامانه آموزش مداوم کشور
  - مدت اعتبار مجوز برای پزشکان متخصص طب کار حداکثر ۵ سال است و در زمان صدور بر اساس مدت اعتبار پروانه مطب صادر می گردد.
  - مدت اعتبار مجوز برای پزشکان عمومی حداکثر ۲ سال است و در زمان صدور بر اساس مدت اعتبار پروانه مطب و گواهی بازآموزی صادر می گردد.
- تبصره- تصویر مدارک فوق می بایست با اصل آنها تطبیق داده شود.

۲-۲- انجام معاینات سلامت شغلی

۲-۲-۱- حدود فعالیت:

متخصصین طب کار و پزشکان عمومی دارای مجوز در قالب مطب، مجاز به انجام معاینات سلامت شغلی در محل مطب و با در نظر گرفتن محدوده پروانه مطب و محدوده دانشگاه صادر کننده مجوز و با رعایت سقف مجاز ۵۰۰۰ نفر در سال می باشند.

تبصره ۱- متخصصین طب کار و پزشکان عمومی دارای مجوز مجازند هر ماه حداکثر یک دوازدهم بعلاوه ۱۰٪ ظرفیت سالانه تعیین شده برای معاینات سلامت شغلی را انجام دهند.

تبصره ۲- مطابق با بند ۵-۹ دستورالعمل انجام معاینات سلامت شغلی، تعیین تناسب شغلی و نظریه نهایی برای شاغلین در واحد کاری با مواجهات خطرناک (ریسک) غیر قابل تحمل از قبیل مواد سرطان زا و تراژون و شاغلین فعال در مشاغل حساس از نظر ایمنی که مسئولیت جان افراد را به عهده دارند (safety sensitive)، می بایست توسط متخصص طب کار صورت گیرد.

تبصره ۳- ارائه خدمات و انجام معاینات سلامت شغلی برای پزشکان متخصص طب کار و پزشکان عمومی در قالب مطب صرفاً در محل مطب امکان پذیر است و امکان ارائه این خدمات در خارج از مطب وجود ندارد.

تبصره ۴- پزشکان متخصص طب کار و پزشکان عمومی در قالب مطب مجاز به استفاده از پزشک همکار برای انجام اینگونه معاینات نمی باشند.

تبصره ۵- پزشکان متخصص طب کار و پزشکان عمومی دارای مجوز انجام معاینات سلامت شغلی در قالب مطب، صرفاً امکان عقد قرارداد برای انجام خدماتی را دارند که طبق ضوابط معاونت درمان، مجوز ارائه آن خدمات را در محل مطب داشته باشند.

تبصره ۶- بخش بهداشت حرفه ای فرم معاینات شاغلین، می بایست توسط دانش آموخته مهندسی بهداشت حرفه ای تکمیل گردد.

۲-۳- مدارک و شرایط تمدید مجوز

- تصویر پروانه مطب برای شهر مورد تقاضا
  - گواهی عدم سوء پیشینه کیفری
  - تکمیل فرم درخواست تمدید مجوز (پیوست ۱/ پیوست ۲)
  - گواهی عدم فعالیت پزشکان عمومی به عنوان مسئول فنی در سایر بیمارستان ها، مراکز یا درمانگاه ها در شیفت صبح، عصر و شب (حتی به صورت غیرهمزمان) از واحد نظارت بر درمان معاونت درمان دانشگاه مربوطه (مانند DIC، MMT یا هر فعالیتی که نیاز به صدور پروانه از معاونت درمان دانشگاه را داشته باشد). در شهر تهران این گواهی عدم فعالیت می بایست از معاونت درمان هر سه دانشگاه اخذ گردد.
  - تصویر گواهی بازآموزی دوره مدون طب کار در ۲ سال اخیر صرفاً برای پزشک عمومی (طبق سرفصل های تعیین شده و به صورت غیر تکراری) ثبت شده در سامانه آموزش مداوم کشور
  - گواهی حسن انجام کار صادره از معاونت بهداشت دانشگاه مربوطه
- تبصره ۱- تصویر مدارک فوق می بایست با اصل آنها تطبیق داده شود.
- تبصره ۲- پزشک انجام دهنده معاینات سلامت شغلی موظف است سه ماه پیش از اتمام تاریخ اعتبار مجوز، با مراجعه به معاونت بهداشت جهت تمدید مجوز اقدام نماید.

تبصره ۳- چنانچه پزشک انجام دهنده معاینات سلامت شغلی پیش از پایان اعتبار مجوز جهت تمدید آن مراجعه ننماید، جهت صدور مجوز می بایست در فراخوان جدید شرکت کند.

• بدیهی است انجام معاینات سلامت شغلی در فاصله عدم تمدید مجوز، غیر قانونی است و مطابق مقررات برخورد خواهد شد.

تبصره ۴- مدت اعتبار مجوز برای پزشکان متخصص طب کار حداکثر ۵ سال است و در زمان صدور بر اساس مدت اعتبار پروانه مطب صادر می گردد.

تبصره ۵- مدت اعتبار مجوز برای پزشکان عمومی حداکثر ۲ سال است و در زمان صدور بر اساس مدت اعتبار پروانه مطب و گواهی بازآموزی صادر می گردد.

ماده ۳- شرایط صدور مجوز و حدود فعالیت در قالب واحد کاری

پزشکان عمومی در صورتی که سایر مجوز های معاینات سلامت شغلی را دریافت نکرده اند و نیز متخصصین طب کار در صورت عدم تأسیس مرکز تخصصی یا مطب، در هر سال می توانند حداکثر در ۴ واحد کاری با در نظر گرفتن محدوده دانشگاه علوم پزشکی و پروانه مطب، پس از اخذ مجوز انجام معاینات در قالب واحد کاری به عنوان پزشک واحد کاری با رعایت سقف مجاز معاینات سالیانه فعالیت نمایند.

۱-۳- دریافت و تمدید مجوز معاینات سلامت شغلی توسط متخصصین طب کار و پزشکان عمومی در قالب

واحد کاری:

۱-۱-۳- مدارک مورد نیاز جهت دریافت و تمدید مجوز:

- تصویر شناسنامه، کارت ملی
- تصویر گواهینامه یا دانشنامه فراغت از تحصیل (در مقطع تخصص طب کار برای پزشکان متخصص طب کار و در مقطع عمومی برای پزشکان عمومی)
- دو قطعه عکس ۴*۳
- تصویر پروانه مطب شهر محل واحد کاری
- گواهی عدم سوء پیشینه کیفری
- قرارداد رسمی تمام وقت یا پاره وقت با واحد کاری (حداقل ۵۰ ساعت در ماه با هر واحد کاری)
- تکمیل فرم درخواست مجوز توسط پزشک متخصص متقاضی (پیوست ۱) و پزشک عمومی متقاضی (پیوست ۲)
- استعلام از مرکز سلامت محیط و کار در استانهای دارای بیش از یک دانشگاه/دانشکده جهت رعایت سقف تعداد مجوز واحد کاری با استفاده از اطلاعات ثبت شده در سامانه جامع بازرسی
- تصویر گواهی دوره بازآموزی مدون طب کار دارای اعتبار ۲ ساله به صورت گذراندن دوره ۵-۱ طب کار (طبق سرفصل های دوره به صورت غیرتکراری) برای پزشکان عمومی
- گواهی عدم فعالیت پزشکان عمومی به عنوان مسئول فنی در سایر مراکز و درمانگاه ها در شیفت صبح، عصر و شب (حتی به صورت غیرهمزمان) از واحد نظارت بر درمان معاونت درمان دانشگاه مربوطه (مانند DIC، MMT) یا هر فعالیتی که نیاز به صدور پروانه از معاونت درمان دانشگاه را داشته باشد)

- گواهی حسن انجام کار صادره از معاونت بهداشت دانشگاه (در مواردی که اعتبار مجوز پایان یافته است و نیاز به تمدید مجوز جدید می باشد)
تبصره ۱- تصویر مدارک فوق می بایست با اصل آنها تطبیق داده شود.
- تبصره ۲- دانشگاه های علوم پزشکی می توانند مجوز فعالیت در قالب واحد کاری پزشکان عمومی را منحصراً در واحدهای کاری صادر نمایند که شامل بند ۵-۹، ماده ۹ دستورالعمل و تبصره ۱ ذیل آن نباشد.

۲-۳- انجام معاینات سلامت شغلی

- ۱-۲-۳- متخصصین طب کار و پزشکان عمومی در قالب واحد کاری مجاز به انجام معاینات سلامت شغلی، با رعایت سقف مجاز ۵۰۰۰ نفر در سال می باشند (مجموع معاینات واحد های کاری دارای مجوز).
تبصره ۱- متخصصین طب کار و پزشکان عمومی دارای مجوز واحد کاری مجازند هر ماه حداکثر یک دوازدهم بعلاوه ۱۰٪ ظرفیت سالانه تعیین شده برای معاینات سلامت شغلی را انجام دهند
- ۲-۲-۳- متخصصین طب کار و پزشکان عمومی واحد کاری صرفاً مجاز به ارائه خدماتی هستند که طبق مقررات معاونت درمان، مجاز به ارائه آنها باشند.
- ۳-۲-۳- در شهر تهران متخصصین طب کار و پزشکان عمومی می توانند مجوز برای حداکثر ۴ واحد کاری (در سال) در محدوده تمام دانشگاه ها، با در نظر گرفتن پروانه مطب، اخذ نمایند.
- ارائه خدمات بهداشت حرفه ای مرتبط با معاینات سلامت شغلی در واحد کاری و تکمیل بخش بهداشت حرفه ای فرم معاینات شاغلین، می بایست توسط دانش آموخته مهندسی بهداشت حرفه ای صورت گیرد.
- معاینات پزشکی صرفاً توسط شخص پزشک واحد کاری دارای مجوز معاینات سلامت شغلی انجام می گردد.
- واحد کاری و پزشک شاغل در واحد کاری موظفند در صورت لغو قرارداد مراتب را ظرف مدت ۱۵ روز کاری به معاونت بهداشت دانشگاه مربوطه اعلام نمایند.
- مدت اعتبار مجوز معاینات سلامت شغلی پزشکان متخصص طب کار شاغل در واحد کاری با در نظر گرفتن مدت قرارداد واحد کاری و پروانه مطب، حداکثر ۵ سال، می باشد.
- مدت اعتبار مجوز معاینات سلامت شغلی پزشکان عمومی شاغل در واحد کاری بر اساس قرارداد واحد کاری، اعتبار پروانه مطب و گواهی بازآموزی، حداکثر ۲ سال، می باشد.

ماده ۴- صدور مجوز و حدود فعالیت در قالب مرکز تخصصی

۱-۴- صدور مجوز

مراکز تخصصی طب کار که بر اساس آیین نامه تأسیس مرکز تخصصی طب کار، پروانه بهره برداری و مسئولیت فنی از معاونت های درمان دانشگاه ها/دانشکده های علوم پزشکی دریافت کرده اند، با توجه به بند ۲-۶ و ۳-۶ دستورالعمل و تبصره های مربوطه، مجاز به شروع فعالیت و انجام معاینات سلامت شغلی می باشند. معاونت بهداشت دانشگاه/دانشکده مربوطه موظف است ظرف مدت ۷ روز کاری از تاریخ درخواست و ارائه مجوز صادر شده از معاونت درمان، دسترسی مرکز را به سامانه جامع بازرسی فراهم نموده و نام مرکز را در

لیست اسامی/مراکز مجاز قرار دهد و مراتب به صورت کتبی (طی نامه ای) به مرکز مربوطه اعلام گردد (پیوست ۳).

۲-۴- انجام معاینات سلامت شغلی

۱-۲-۴- حدود فعالیت:

مراکز تخصصی طب کار مجاز به انجام کلیه معاینات سلامت شغلی (با رعایت سقف مجاز) واقع در محدوده دانشگاه علوم پزشکی محل اخذ پروانه بهره برداری و مسئولیت فنی می باشند.

تبصره - مراکز تخصصی طب کار دارای پروانه بهره برداری و مسئولیت فنی از هر یک از معاونت های درمان دانشگاه های علوم پزشکی در شهر تهران، چنانچه قصد انجام معاینه در محل محدوده تحت پوشش سایر دانشگاه ها را دارند، می بایست قبل از انجام معاینات، دانشگاه مقصد را از موضوع آگاه کنند و درخواست کتبی را همراه با پروانه بهره برداری و مسئولیت فنی معتبر به معاونت بهداشت دانشگاه های مقصد ارائه نمایند. معاونت بهداشت دانشگاه مقصد مکلف است در عرض حداکثر ۵ روز کاری موافقت کتبی را به مرکز مربوطه ارائه نماید.

گزارش معاینات فوق لازم است در سامانه و با حساب کاربری مسئول فنی مرکز و به صورت خارج از محدوده و با کد کارگاهی مشخص شده از معاونت بهداشت مقصد، وارد شود. قابل ذکر است نظارت بر این معاینات، بر اساس محل انجام معاینه، توسط معاونت های بهداشت دانشگاه مبدأ یا مقصد انجام خواهد شد.

۲-۲-۴- سقف مجاز انجام معاینات

هر مرکز تخصصی طب کار در صورت داشتن حداقل سه پزشک همکار حداکثر تا سقف ۱۷۰۰۰ نفر در سال مجاز به انجام معاینات سلامت شغلی می باشد.

در صورتی که مرکز تخصصی دارای یک پزشک همکار باشد تا سقف ۹۰۰۰ نفر در سال و در صورت داشتن دو پزشک همکار تا سقف ۱۳۰۰۰ نفر در سال مجاز به انجام معاینات سلامت شغلی می باشد.

تبصره ۱- مرکز تخصصی طب کار مجازند هر ماه حداکثر یک دوازدهم بعلاوه ۱۰٪ ظرفیت سالانه تعیین شده برای معاینات سلامت شغلی را انجام دهند.

تبصره ۲- افزایش تعداد مسئولین فنی در مراکز تخصصی طب کار باعث افزایش سقف معاینات نمی شود.

تبصره ۳- مجموع سقف معاینات سلامت شغلی برای متخصص طب کاری که مسئولیت فنی دو مرکز در دو شیفت کاری غیر همزمان را به عهده دارند، ۱۷۰۰۰ نفر در سال می باشد.

تبصره ۴- سقف مجاز انجام معاینه بالینی توسط هر پزشک همکار حداکثر ۵۰۰۰ نفر در سال است.

تبصره ۵- مراکز تخصصی طب کار وابسته به دانشگاه های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی که آموزش دستیار طب کار دارند، بدون معرفی و بکارگیری پزشک همکار مجاز به انجام معاینات تا سقف ۱۷۰۰۰ نفر در سال می باشند و به ازای هر هیات علمی (غیر از مسئول فنی) ۴۰۰۰ نفر به این سقف اضافه می شود.

تبصره ۶- در صورت لزوم، استفاده از بیش از سه پزشک به عنوان همکار منعی ندارد ولی سقف معاینات تغییری نمی کند.

تبصره ۷- مراکز تخصصی طب کار مجازند از سایر متخصصین طب کار (در صورتی که پزشک مذکور مجوز معاینات سلامت شغلی نداشته باشند) به عنوان پزشک همکار استفاده نمایند.

۳-۲-۴- فعالیت کارکنان مرکز تخصصی

الف-متخصص طب کار:

- ارایه نظر نهایی در پرونده معاینات سلامت شغلی وظیفه پزشک متخصص طب کار مسئول فنی می باشد.
- نظارت مستمر و فعال بر نحوه انجام معاینات توسط پزشک عمومی همکار بر عهده مسئول فنی می باشد.

تبصره: در مراکز تخصصی طب کار وابسته به دانشگاه های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی که آموزش دستیار طب کار دارند، تمامی اعضای هیات علمی می توانند مسئولیت معاینات سلامت شغلی را قبول کرده و نظر نهایی را مهر و امضا نمایند.

ب- پزشک همکار:

مسئولین فنی مراکز تخصصی طب کار می توانند جهت همکاری در انجام معاینات از همکاری پزشکان عمومی به صورت تمام وقت یا پاره وقت بهره ببرند.

پزشک عمومی همکار مسئولیت نظردهی پرونده سلامت شغلی را ندارد و داشتن یک دوره بازآموزی مدون طب کار (مدون ۱ تا ۵ و به صورت غیر تکراری) ضروری است.

تبصره ۱- مراکز تخصصی طب کار وابسته به دانشگاه های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی که آموزش دستیار طب کار دارند، نیازی به معرفی و بکارگیری پزشکی عمومی همکار ندارند.

قسمت بهداشت حرفه ای فرم معاینات شاغلین، می بایست توسط دانش آموخته مهندسی بهداشت حرفه ای مرکز (پاره وقت یا تمام وقت، به تناسب برخورداری از سقف معاینات مجاز) و یا دانش آموخته مهندسی بهداشت حرفه ای واحد کاری مورد قرارداد، تکمیل گردد.

تبصره ۲- در صورت برخورداری از بیش از ۵۰ درصد از سقف معاینات مجاز مرکز تخصصی، دانش آموخته مهندسی بهداشت حرفه ای باید تمام وقت باشد.

مرکز تخصصی می بایست لیست به روز شده پرسنل گروه پزشکی خود را (پزشک همکار، کارشناس بهداشت حرفه ای، ادیولوژیست) به معاونت بهداشت ارائه دهد.

- مسئولیت صحت مدارک کارکنان با مؤسس مرکز می باشد.

ماده ۵- انجام معاینات سلامت شغلی در مراکز جامع سلامت و حدود فعالیت

مراکز خدمات جامع سلامت با رعایت کامل شرایط ذکر شده در تبصره بند ۴-۷ ماده ۷ دستورالعمل معاینات سلامت شغلی، می توانند ارائه خدمات نمایند.

۱-۵- مدارک مورد نیاز برای انجام معاینات

- معرفی یک پزشک به عنوان پزشک مسئول معاینات و ایجاد یک حساب کاربری در سامانه
- تصویر گواهی بازآموزی مدون طب کار پزشک معرفی شده (گذراندن دوره مدون ۱ تا ۵ طب کار و به صورت غیر تکراری) در ۲ سال اخیر ثبت شده در سامانه آموزش مداوم کشور
- تبصره ۱- تصویر گواهی مذکور می بایست با اصل آن مطابقت داده شود.
- تبصره ۲- گواهی بازآموزی باید در سامانه جامع بازرسی بارگذاری گردد.
- معرفی دانش آموخته مهندسی بهداشت حرفه ای دخیل در امر معاینات سلامت شغلی
- قرارداد تمام وقت با کارشناس شنوایی سنجی

- گواهی عدم فعالیت پزشک مذکور به عنوان مسئول فنی در سایر مراکز و درمانگاه ها در شیفت صبح، عصر و شب (حتی به صورت غیرهمزمان) از واحد نظارت بر درمان معاونت درمان دانشگاه مربوطه تبصره: در شهر تهران این گواهی عدم فعالیت می بایست از سه معاونت درمان دانشگاه ها اخذ گردد.
- گواهی عدم اشتغال پزشک مذکور به انجام معاینات سلامت شغلی به صورت مطب یا واحد کاری حتی در شیفت غیر همزمان

تبصره ۱- پزشک مسئول معاینات سلامت شغلی مراکز خدمات جامع سلامت، مجاز به انجام اینگونه معاینات در بخش خصوصی (در قالب مطب، واحد کاری یا پزشک همکار مرکز تخصصی) نمی باشد.

تبصره ۲- مراکز خدمات جامع سلامت در صورتی مجاز به انجام معاینات سلامت شغلی هستند که دانش آموخته بهداشت حرفه ای آنها در فرایند بازرسی های بهداشت حرفه ای مشارکت نداشته باشد.

۲-۵- شرایط و امکانات مورد نیاز

از نظر فضای فیزیکی، مرکز باید دارای یک اتاق جهت تکمیل بخش بهداشت حرفه ای فرم معاینات، یک اتاق مجهز به اتاقک آکوستیک و تجهیزات ادیومتری برای انجام شنوایی سنجی و یک اتاق برای انجام معاینات پزشکی باشد.

۳-۵- شرایط انجام معاینات سلامت شغلی

۱-۳-۵- حدود فعالیت:

مراکز خدمات جامع سلامت دارای شرایط فوق، مجاز به انجام معاینات دوره ای صرفاً در محل مرکز، با رعایت سقف مجاز ۵۰۰۰ نفر در سال می باشند. مدت اعتبار فعالیت این مراکز حداکثر ۲ سال است که بر اساس مدت اعتبار گواهی بازآموزی پزشک معرفی شده می باشد. پس از اتمام اعتبار فعالیت، در صورت وجود کلیه شرایط مندرج در بند ۱-۵ این شیوه نامه و بارگذاری گواهی بازآموزی جدید در سامانه، امکان انجام معاینات سلامت شغلی فراهم می باشد.

تبصره ۱- استفاده از پزشک همکار برای انجام اینگونه معاینات مجاز نمی باشد و پزشک معرفی شده مسئول صحت کل فرایند معاینات سلامت شغلی است.

تبصره ۲- انجام و تفهیم اسپرومتری می بایست توسط افراد مجاز و مطابق با آیین نامه ها و دستورالعمل های معاونت درمان صورت پذیرد.

تبصره ۳- مراکز خدمات جامع سلامت ملزم به رعایت بند ۵-۹ دستورالعمل نحوه انجام معاینات سلامت شغلی و تبصره ۱ ذیل آن جهت انجام معاینات مشاغل حساس یا با مواجهات پرخطر می باشند.

تبصره ۴- هر مرکز خدمات جامع سلامت تنها می تواند یک پزشک را به عنوان پزشک مسئول معاینات، معرفی نماید.

ماده ۶- پزشک خانواده

پزشک خانواده تنها مجاز به انجام معاینات سلامت شغلی در مشاغل خانوادگی روستایی از جمله کشاورزان و قالیبافان در محدوده جمعیت تحت پوشش خود، می باشند. اطلاعات اینگونه معاینات توسط پزشک خانواده در سامانه سیب ثبت می گردد.

تبصره ۱- پزشکان خانواده که به امر معاینات سلامت شغلی مبادرت می نمایند، اجازه فعالیت در سایر قالب های معاینات سلامت شغلی را ندارند.

تبصره ۲- انجام معاینات سلامت شغلی در مشاغل خانوادگی روستایی توسط پزشکان خانواده (در محدوده جمعیت تحت پوشش خود)، بدون دریافت هزینه صورت می‌گیرد.

تبصره ۳- سقف مجاز انجام معاینه مشاغل خانوادگی توسط هر پزشک خانواده، حداکثر ۵۰۰۰ نفر در سال است.

فصل دوم: گزارش دهی

ماده ۷- ثبت اطلاعات کلیه معاینات سلامت شغلی انجام شده به صورت کامل و دقیق در سامانه جامع بازرسی توسط پزشکان/مراکز مجاز به انجام اینگونه معاینات الزامی بوده و خودداری از آن تخلف محسوب می‌شود. تبصره- ثبت معاینات مشاغل خانوادگی روستایی از جمله کشاورزان و قالیبافان در سامانه سیب الزامی می‌باشد.

ماده ۸- ثبت اطلاعات معاینات سلامت شغلی انجام شده در سامانه می‌بایست حداکثر ظرف مدت ۲ ماه پس از تاریخ اعلام نظریه نهایی صورت گیرد.

تبصره- معاینات دوره ای سالیانه باید در طی سال تقویمی مربوطه در سامانه ثبت گردد. حداکثر زمان برای ثبت معاینات دوره ای تا پایان اردیبهشت سال بعد می‌باشد.

ماده ۹- معاونت های بهداشت موظفند اطلاعات و دسترسی افراد/مراکز دارای مجوز معاینات سلامت شغلی تحت پوشش خود را در سامانه جامع بازرسی ثبت نموده و به روز نگه دارند.

فصل سوم: نظارت

ماده ۱۰- نظارت و ارزشیابی

۱۰-۱- معاونت های بهداشت دانشگاه ها موظفند اسامی کلیه افراد/مراکز دارای مجوز معاینات سلامت شغلی را در سایت رسمی معاونت بهداشت مربوطه به روز نگه دارند و آدرس سایت را در اختیار متقاضیان قرار دهند. تبصره- ارائه لیست به غیر از روش فوق از افراد/مراکز دارای مجوز به متقاضیان دریافت خدمت توسط معاونت های بهداشت، ممنوع بوده و تخلف محسوب می‌گردد.

۱۰-۲- کلیه معاونت های بهداشت دانشگاه/دانشکده های علوم پزشکی موظفند بر انجام معاینات سلامت شغلی مطابق با دستورالعمل انجام معاینات و شیوه نامه اجرایی آن نظارت مستمر و فعال داشته و گزارشات مربوط به آن مطابق با موارد ابلاغی مرکز سلامت محیط و کار، به مرکز اعلام نمایند.

۱۰-۳- جهت صدور/تعليق/ لغو مجوز های معاینات سلامت شغلی، موضوع در کمیته ای متشکل از اعضای ذکر شده در ذیل مطرح و در این خصوص تصمیم گیری می‌شود.

معاون بهداشت دانشگاه/دانشکده، رئیس گروه مدیریت سلامت محیط و کار دانشگاه/دانشکده، کارشناس مسئول مهندسی بهداشت حرفه ای دانشگاه/دانشکده.

تبصره- جهت تعليق/لغو مجوز های معاینات سلامت شغلی، رئیس بازرسی و رسیدگی به شکایات دانشگاه/دانشکده (یا یک نفر نماینده تام الاختیار از طرف ایشان)، مدیر دفتر حقوقی دانشگاه/دانشکده (یا یک نفر

نماینده تام الاختیار از طرف ایشان) و یک نفر متخصص طب کار مورد تأیید معاونت بهداشت دانشگاه/دانشکده (برای ۲ سال و قابل تمدید) نیز باید حضور داشته باشند.

تبصره- اجرای این شیوه نامه ممانعتی در اجرای سایر قوانین و آیین نامه های نظارتی بر مؤسسات پزشکی نمی باشد.

فصل چهارم: تخلفات

ماده ۱۱- هر نوع عدم انطباق با مفاد دستورالعمل معاینات سلامت شغلی مصوب ۱۳۹۷ و شیوه نامه اجرایی آن تخلف محسوب می شود. چگونگی برخورد با تخلفات به شرح ذیل می باشد.

تبصره- رسیدگی به کلیه تخلفات صنفی، حرفه ای و اخلاق پزشکی طبق ضوابط و قوانین موجود از جمله قوانین سازمان نظام پزشکی، آیین نامه رسیدگی به تخلفات پزشکان و سایر قوانین مرتبط، توسط مراجع مربوطه صورت می گیرد.

۱۱-۱- صدور اخطار

در این موارد در نوبت اول پایش، عدم انطباق های دیده شده به عنوان تذکر کتبی به فرد اعلام می شود و در نوبت بعدی پایش (یک ماه بعد از اولین پایش)، در صورت عدم اصلاح موارد قابل اصلاح یا ادامه روند عدم انطباق، اخطار به مراکز/افراد دارای مجوز انجمن معاینات سلامت شغلی داده خواهد شد.

تبصره- در صورت تکرار نشدن هر عدم انطباق منجر به اخطار، بعد از دو سال از اخطار صادر شده رفع سوء اثر خواهد شد.

در صورت وجود سه اخطار رفع سوء اثر نشده، موضوع در کمیته مذکور در تبصره ذیل بند ۳-۱۰ بررسی و بعد از استماع دفاعیات پزشک مربوطه در صورت قانع نشدن کمیته از دفاعیات نامبرده، برای بار اول مجوز فعالیت به مدت سه ماه به حالت تعلیق درآمده و از لیست مراکز/افراد مجاز خارج می گردد. برای بار دوم به مدت ۶ ماه تعلیق شده و برای بار سوم مجوز به صورت دائم لغو می شود و نام پزشک از لیست مجاز خارج می گردد.

- شروع فعالیت مرکز/مطب بعد از تعلیق (سه ماهه یا ۶ ماهه)، منوط به رفع ایرادات قابل اصلاح ذکر شده توسط کمیته می باشد.

۱۱-۲- تخلفات

- الف- انجام خدمات سلامت شغلی خارج از محدوده فعالیت شرح داده شده در این شیوه نامه
- ب- استفاده از عناوین مجعول و گمراه کننده
- ج- عدم ثبت اطلاعات معاینات سلامت شغلی در سامانه جامع بازرسی
- د- انجام خدمات سلامت شغلی بیش از سقف مجاز تعیین شده
- ه- افتتاح شعبه یا نمایندگی
- ک- انجام اقدامات پاراکلینیک توسط افراد فاقد مجوز یا صلاحیت انجام اقدامات طبق مقررات جاری وزارت بهداشت

گ- انجام معاینات سلامت شغلی خارج از محل مطب یا واحد کاری یا مرکز خدمات جامع سلامت توسط دارندگان مجوز فعالیت در مطب/واحد کاری یا مرکز خدمات جامع سلامت

و- عدم رعایت مفاد مطرح شده در ماده ۱۲ دستورالعمل انجام معاینات سلامت شغلی تبصره ۱- ضرورت انجام اقدامات آزمایشگاهی و خدمات پاراکلینیک، توسط پزشک مسئول معاینات سلامت شغلی (پزشکی که مسئولیت کل پرونده سلامت شغلی را بر عهده داشته و نظر نهایی را اعلام می کند) تعیین می گردد. در صورت استفاده از پزشک عمومی همکار در مرکز تخصصی، بررسی ضرورت انجام اقدام آزمایشگاهی و خدمات پاراکلینیک به عهده متخصص طب کار مسئول فنی می باشد.

تبصره ۲- در صورت بروز اختلاف در مورد مبنای علمی انجام تست ها، استعلام صورت گرفته توسط مرکز سلامت محیط و کار از انجمن علمی طب کار و هیأت بورد طب کار، ملاک عمل می باشد.

تبصره ۳- در صورت درخواست کتبی کارفرما برای انجام خدمات اضافی، به شرط مخاطره آمیز نبودن، انجام آن بلامانع می باشد.

م- عدم حضور پزشک مسئول معاینات در مرکز/مطب/مرکز خدمات جامع سلامت در زمان انجام معاینات سلامت شغلی در دو نوبت متوالی

ن- استفاده از پزشک همکار توسط افراد دارای مجوز در قالب مطب/واحد کاری/مرکز خدمات جامع سلامت

ه- در اختیار قرار دادن مجوز به غیر

ماده ۱۲- در صورت بروز اختلاف میان پزشک انجام دهنده معاینات سلامت شغلی و معاونت بهداشت دانشگاه، می بایست موضوع در کمیته مذکور، با حضور پزشک، مطرح و با تشخیص و نظر اکثریت اعضاء کمیته، مشکل برطرف گردد. در صورت عدم رفع مشکل، مرکز سلامت محیط و کار به عنوان حکم، اعلام نظر خواهد کرد.

پیوست ۱

فرم درخواست صدور/تمدید مجوز توسط پزشک متخصص متقاضی در قالب مطب/ واحد کاری

نام خانوادگی:	نام پدر:	کد ملی:	نام:
تاریخ تولد:	محل تولد:	شماره شناسنامه:	شماره نظام پزشکی:
سال اخذ آخرین مدرک تحصیلی:	متقاضی مجوز انجام معاینات سلامت شغلی جهت:	☐ مطب	☐ واحد کاری
تاریخ اعتبار پروانه مطب:	متقاضی:	☐ صدور مجوز	☐ تمدید مجوز
تعداد سال های کار به عنوان پزشک عمومی:.....	تاریخ اعتبار پروانه مطب:		
تعداد سال های کار به عنوان پزشک عمومی دارای مجوز اعم از مطب یا واحد کاری:.....	تعداد سال های کار به عنوان پزشک متخصص طب کار:.....		
دانشنامه تخصصی طب کار:	دارد ☐	ندارد ☐	شماره تلفن همراه:
شماره تلفن و آدرس منزل:	آدرس مطب/واحد کاری:		

امضاء و مهر متقاضی

پیوست ۲

فرم درخواست صدور / تمدید مجوز توسط پزشک عمومی متقاضی در قالب مطب / واحد کاری

نام خانوادگی: نام پدر: کد ملی:

شماره شناسنامه: تاریخ تولد: محل تولد:

شماره نظام پزشکی: سال اخذ آخرین مدرک تحصیلی:

متقاضی مجوز انجام معاینات سلامت شغلی جهت: مطب واحد کاری

متقاضی: صدور مجوز تمدید مجوز

گواهی بازآموزی مدون طب کار در ۲ سال اخیر (مدون ۱ تا ۵ و به صورت غیر تکراری) دارد
ندارد

تاریخ اعتبار گواهی بازآموزی:

تاریخ اعتبار پروانه مطب:

تعداد سال های کار به عنوان پزشک عمومی:

تعداد سال های کار به عنوان پزشک عمومی دارای مجوز معاینات سلامت شغلی اعم از مجوز معاینات در قالب مطب یا واحد کاری:

تعداد دوره های گذرانده بازآموزی مدون طب کار:

آدرس و شماره تماس منزل / شماره تلفن همراه:

آدرس مطب / واحد کاری:

امضاء و مهر متقاضی

پیوست ۳

نامه ایجاد دسترسی مرکز تخصصی به سامانه جامع بازرسی

مسئول فنی محترم مرکز تخصصی .....

جناب آقای / سرکار خانم دکتر .....

با سلام

با توجه به مجوز تأسیس مرکز تخصصی طب کار ..... (به شماره ..... تاریخ .....)
با مسئولیت فنی ..... صادر شده از معاونت درمان، به استحضار می رساند از تاریخ
..... دسترسی شما به سامانه جامع بازرسی برای ثبت اطلاعات معاینات سلامت شغلی ایجاد گردید
و نام مرکز فوق در لیست اسامی/مراکز مجاز دانشگاه قرار گرفت. لذا ضروری است از این تاریخ تمامی اطلاعات
معاینات سلامت شغلی در سامانه جامع بازرسی ثبت گردد.

معاونت بهداشت دانشگاه